

ภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*
LEADERSHIP OF LOCAL EXECUTIVES IN PROMOTING PUBLIC
POLITICAL PARTICIPATION, HUAI MA SUB-DISTRICT,
MUEANG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE

พระอธิการวรวิฑูรย์ วชิโร (บุญตัน),
Phraatikarn Worawut Wachiro (Boontan)
สมจิต ขอนวงศ์, Somjit Konwong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Email : jirapornworawut@gmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของบทความวิจัยนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 373 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 5,500 คน ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง จำนวน 9 รูปหรือคน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์

* Received 23 December 2022; Revised 25 January 2023; Accepted 28 January 2023

เชิงลึก และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียง ประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($R=.761^{**}$) 3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ปกครองท้องที่บางท่านยังขาดความรู้และความเข้าใจ จึงไม่สามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนให้ประชาชนได้เท่าที่ควร ขาดการชี้แนะถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ข้อเสนอแนะพบว่า ผู้ปกครองท้องที่ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อสามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนกับประชาชนได้ ควรแนะนำถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, การมีส่วนร่วม, การเมืองของประชาชน

Abstract

The objectives of this research were: 1. To study the level of leadership of local executives in promoting public political participation, Huai Ma Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province. 2. To study the relationship between Sappurisdhamma and the leadership of local executives in promoting people's political participation, Huai Ma Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province, 3. To study the problems, obstacles, and suggestions regarding the leadership of local executives in promoting public political participation, Huai Ma Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province. Mixed research methodology was used by the quantitative research using the sample research method, of 373 samples living at Huai Ma Sub-District, Muang Phrae District, Phrae Province, derived from a total population of 5,500 people, determined the size of the sample using the Taro Yamane's formula. analyzed data by

finding frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Correlation Coefficients. The qualitative research, data were collected from 9 key informants, purposefully selected, with in-depth interview method, and analyzed data by content descriptive interpretation and presented in an essay form to enumerate the frequency distribution tables of key informants to support quantitative data.

Findings were as follows : 1. The level of leadership of local executives in promoting public political participation at Huai Ma Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province with the average of all aspects was at moderate (\bar{x} = 3.46, S.D. = 0.41). 2. The relationship between the Sappurisadhamma principles and the leadership of the local executives in promoting the political participation of the people. Huai Ma Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province. There was a relatively high level of positive Correlation. ($r=.761^{**}$).3. Problems, obstacles of leadership of local executives in promoting public political participation at Huai Ma Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province were found that some local executives had little knowledge. Therefore, it is not possible to give clear advice to the public as much as it should Lack of guidance on the loss of the people's right to exercise their right to vote. Suggestions It was found that local executives should study for adequate knowledge and be able to give clear advice to the public. It should be Suggestions It was found that local executives should study for adequate knowledge and be able to give clear advice to the public. It should be suggested that the loss of the right of citizens to exercise their right to elections should be encouraged to participate in political activities

Keywords : Leadership, Participation, Politics of the people

บทนำ

กำนันผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการเมืองการปกครอง ซึ่งได้ถือกำเนิดและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 โดยกำนันผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในเขตตำบลและหมู่บ้าน ที่เรียกกันว่า “การปกครองท้องที่” กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงมีฐานะเป็นผู้แทนของรัฐที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนในท้องที่ช่วยในเรื่องการประสานงาน การประชุมลูกบ้าน การแจ้งข่าวสารของทางราชการให้ลูกบ้านรับทราบ และดูแลความสุขทุกข์ของลูกบ้านในด้านต่าง ๆ ดังนั้น กำนันผู้ใหญ่บ้าน จึงมีสถานะที่เป็นทั้งผู้แทนประชาชนและเป็นผู้นำของชุมชน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2553, น. 39-41)

จากผลการ SWOT ของแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565 ของตำบลห้วยม้า อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ ในด้านสังคม จุดอ่อน คือ ประชาชนบางส่วนยังไม่ค่อยมีความตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า, 2561, น. 55) จากการศึกษางานวิจัยด้านภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ที่ทำให้ทราบถึงปัญหาในหลาย ๆ ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและกำนันในจังหวัดพะเยาและจังหวัดน่าน ได้แก่ 1. การบริหารจัดการเวลาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่และกำนัน 2. การมีส่วนร่วมของชาวบ้านยังไม่เข้มแข็ง 3. ขาดการประสานงานที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4. ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และ 5. มีความขัดแย้งของประชาชนบางกลุ่มในหมู่บ้านและตำบล (อำนาจ ปาอ้าย, 2560, น. 8)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ เพื่อทราบถึงระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรมกับผู้ปกครองท้องที่ที่มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสี่ปฐิธธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับหลักสี่ปฐิธธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ธัมมัญญตา รู้จักเหตุ 2) อตถัญญตา รู้จักผล 3) อตตัญญตา รู้จักตน 4) มตตัญญตา รู้จักประมาณ 5) กาลัญญตา รู้จักเวลา 6) ปริสัญญตา รู้จักชุมชน 7) ปุคคสัญญตา รู้จักบุคคล และเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำแบบชี้แนะ 2) ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน 3) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 4) ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ จากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีจำนวนประชากร 5,500 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า, 2561, น. 4) โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการบังเอิญเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากจำนวน 373 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้าน ธัมมัญญตา รู้จักเหตุ อตถัญญตา รู้จักผล อตตัญญตา รู้จักตน มตตัญญตา รู้จักประมาณ

กาลัญญาตา รู้จักเวลา ปรีศัญญาตา รู้จักชุมชน ปุคคัลัญญาตา รู้จักบุคคล และ ด้านภาวะผู้นำแบบ
ชี้แนะ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบ
มุ่งความสำเร็จ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ หลักสี่ปฐริสธรรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปุคคัลัญญาตา รู้จักบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.63) รองลงมา ด้านปรีศัญญาตา รู้จักชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.59) และ ด้านฉัมมัญญาตา รู้จักเหตุ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.52) รองลงมา ด้านภาวะผู้นำแบบชี้แนะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.48) และด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสี่ปฐริสธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสี่ปฐริสธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=0.761^{**}$) จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า หลักระบบการปกครองมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ในเชิงบวกในระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ปกครองท้องถิ่นที่บางท่านยังขาดความรู้และความเข้าใจ จึงไม่สามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนให้ประชาชนได้เท่าที่ควร ขาดการชี้แนะถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ขาดการติดตามความสำเร็จในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

ข้อเสนอแนะพบว่า ผู้ปกครองท้องถิ่นควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อสามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนกับประชาชนได้ ควรแนะนำถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ควรมีการสนับสนุนประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการทำงานร่วมกับประชาชน จึงจะสามารถทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางการเมืองร่วมกันได้ และควรมีการติดตามผลสำเร็จในการทำงาน จึงส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ หลักระบบการปกครอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.39) เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นนท์ชนันท์ภรณ์ ฝ่ายเทศ, 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขจังหวัดชลบุรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านความสามารถในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก และ ด้านการประสานงานชุมชน อยู่ในระดับมาก

ระดับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.41) เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วัชรมน จันรอง, 2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามตรวจสอบ ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรมกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($R = .761^{**}$) ความสัมพันธ์หลักสัปปุริสธรรม มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ในเชิงบวกระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (ศิริพร สีเทา, 2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการกลมเกลียวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของตำรวจภูธรจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสัปปุริสธรรม 7 กับการส่งเสริมการกลมเกลียวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของตำรวจภูธรจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หลักสัปปุริสธรรม 7 กับการส่งเสริมการกลมเกลียวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของตำรวจภูธรจังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ปกครองท้องที่บางท่านยังขาดความรู้และความเข้าใจ จึงไม่สามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนให้ประชาชนได้เท่าที่ควร ขาดการชี้แนะถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ขาดการติดตามความสำเร็จในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูวิชัยธรรมโสภณ (สุวัฒน์ ฐิตโสภณ), 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอเมืองนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามพระศนะของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอเมืองนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ปกครองท้องถิ่นควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อสามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจนกับประชาชนได้ ควรแนะนำถึงการเสียสิทธิ์อันพึงมีของประชาชนในการมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ควรมีการสนับสนุนประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการทำงานร่วมกับประชาชน จึงจะสามารถทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางการเมืองร่วมกันได้ และควรมีการติดตามผลสำเร็จในการทำงาน จึงส่งผลให้ประชาชนเข้าร่วมในการทำกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระเกรียงศักดิ์ กิตติธมโม (มีอาจ), 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารเทศบาล ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมิติมุ่งงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านมิติมุ่งสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ผู้ปกครองท้องถิ่นควรมีการกำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองท้องถิ่นได้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 1.2 ผู้ปกครองท้องถิ่นควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 1.3 ผู้ปกครองท้องถิ่นควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 2.1 ผู้ปกครองท้องถิ่นที่ต้องลงมือปฏิบัติการในเชิงรุก ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงจะสามารถทำให้ประชาชนนั้นได้มองเห็นถึงความสำคัญทางการเมือง
- 2.2 ผู้ปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการอบรม เพื่อที่จะให้ประชาชนนั้นได้มีองค์ความรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และตระหนักถึงความสำคัญทางการเมือง
- 2.3 ผู้ปกครองท้องถิ่น ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะได้นำมาประยุกต์ใช้ และง่ายต่อการที่จะส่งเสริมให้ประชาชนนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษา งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3.2 ควรศึกษา งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3.3 ควรศึกษา งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยม้า อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2553). คู่มือปฏิบัติงานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.

กรุงเทพมหานคร : อาสาอารักขาดินแดน.

นนท์ชนันท์กรณ ฝ้ายเทศ. (2564). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระเกียรติศักดิ์ กิตติธมโม (มีอาจ). (2564). ภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลทุ่งไหล้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูวิชัยธรรมโสภณ (สุวัฒน์ ฐิตโสภโณ). (2564). ภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองตามทฤษฎีของพระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอनावัง จังหวัดหนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัชรมน จันรอง. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศิริพร สีเทา. (2564). การส่งเสริมการกล่อมเกลากองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของตำรวจภูธรจังหวัดแพร่ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565). แพร่ : กองวิชาการและแผนงาน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้า.

อำนาจ ปาอ้าย. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้านและกำนันในเขตจังหวัด ฉะเชิงเทรา. วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 6(12), 8.

